

VODENJE V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU 57, 2/2024, letnik 22

ISSN 1581-8225

UDK 37.091 (497.4)

Izdajatelj in založnik: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Predstavniki: Jasna Rojc

Odgovorna urednica: mag. Polonca Peček, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Šola za ravnatelje

Gostujoči uredniki: dr. Alenka Flander, Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja in dr. Mihaela Zavašnik, Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Uredniški odbor: Markus Ammann, Univerza v Innsbrucku

Tatjana Ažman, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Šola za ravnatelje

Eva Boštjančič, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Mateja Brejc, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Majda Cencič

Špela Drstvenšek, Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Justina Erčulj

Michael Schratz, Univerza v Innsbrucku

Mihaela Zavašnik, Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Renata Zupanc Grom, Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Janja Zupančič, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Jezikovni pregled

člankov: Andraž Polončič Ruparčič

Prevodi povzetkov: Alenka Benedik

Urednica založbe: Petra Weissbacher

Oblikovalska

zasnova revije: Davor Grgičević

Oblikovanje: Cicero, d. o. o.

Tisk: Collegium Graphicum d. o. o.

Naklada: 550 izvodov

Naročila: Zavod RS za šolstvo - založba, Poljanska cesta 28, 1000 Ljubljana, e-naslov: zalozba@zrss.si

Letna naročnina (dve številki): 22,00 EUR za šole in ustanove, 16,50 EUR za posamezne naročnike, 8,50 EUR za študente in upokojene.

Cena posamezne številke v prosti prodaji je 13,00 EUR.

V cenah je vključen DDV.

Prispevke pošljite na naslov izdajatelja, navodila za pisanje najdete na <https://www.zrss.si/strokovne-revije/vodenje-v-vzgoji-in-izobrazevanju/revija.vodenje@zrss.si>.

Revija Vodenje v vzgoji in izobraževanju je indeksirana v bazah Erih Plus in Cabell's Directories of Publishing Opportunities.

VODENJE

v vzgoji in izobraževanju 2/2024

Uvodnik

dr. Alenka Flander, dr. Mihaela Zavašnik
Mednarodno sodelovanje = orodje za razvoj in dvig motivacije 2

Pogledi na vodenje

Luka Živič
Vpliv in učinki Evropske unije na področju izobraževanja – 50 let pozneje6

dr. Mihaela Zavašnik, dr. Mateja Brejc
Analiza vidnosti učinkov projektov Erasmus+ v šolski dokumentaciji z vidika kakovosti 30

dr. Jasna Mažgon, mag. Tina Klarič, dr. Klara Skubic Ermenc
»Ko se vrneš domov, ni nič drugače in hkrati je vse drugače«: vpliv programa Erasmus+ na poklicno in strokovno izobraževanje med letoma 2014 in 202352

dr. Fani Nolimal, Urška Šraj
Ekosistem razvoja digitalne transformacije in digitalnih kompetenc koordinatorjev projektov v programu Erasmus+ ter vloga vodij organizacij pogodbenic74

Ivana Majcen
Pot k inkluziji v šolah s pomočjo programa Erasmus+104

Izmenjave

dr. Mihaela Zavašnik
Uspešne zgodbe, ki jih plete Erasmus+: paralelni intervju 124

dr. Mihaela Zavašnik
Priprave Slovenije k vodenju šol v Evropski uniji: intervju z mag. Anastazijo Avsec 140

Urška Slapšak
Priprava projekta Erasmus+: celostni pristop od ideje do oddaje prijavnice.....150

Mednarodno sodelovanje = orodje za razvoj in dvig motivacije

Izobraževanje je bistvenega pomena za osebno, družbeno in poklicno izpolnitev državljanov. Zato se je Evropa zavezala razvijati evropski izobraževalni prostor, v katerem države članice tesno sodelujejo na podlagi skupne vizije, da bi bila Evropa pripravljena na digitalni in zeleni prehod.

Mednarodno sodelovanje prinaša spremembe v načinih miselnosti in delovanja posameznikov, vzgojno-izobraževalnih zavodov in okolij, premik od tradicije in poznanega k enakovrednemu partnerstvu in skupnemu ustvarjanju evropske zgodbe na področju izobraževanja in usposabljanja. Zato mednarodno sodelovanje čedalje bolj postaja integralni del marsikaterega slovenskega vzgojno-izobraževalnega zavoda.

Če posplošimo definicijo, ki so jo (sicer za področje visokega šolstva) razvili de Wit in sodelavci (2015), je internacionalizacija proces integracije mednarodne, medkulturne ali globalne razsežnosti v namene, funkcije in izvajanje izobraževanja za krepitev kakovosti vzgoje in izobraževanja za vse otroke, učence in osebje ter za zagotavljanje njenega pomembnega prispevka k družbi. Pri tem mora internacionalizacija temeljiti na treh ključnih elementih:

- da je njen proces načrtovan,
- da vključuje vse otroke, učence in osebje ter
- da ni cilj sam po sebi, temveč proces, ki vpliva na dvig kakovosti vzgojno-izobraževalnih zavodov in njihovega prispevka k razvoju družbe.

Študije in analize doma in v tujini dokazujejo, da če je mednarodno sodelovanje dejansko smiselno umeščeno v delovanje zavodov in izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa, prinaša številne pozitivne učinke na različnih ravneh. Pedagoško in strokovno osebje prek povezovanja s kolegi v tujini razvija in krepi svoj osebni in strokovni razvoj, lastno odprtost in prilagodljivost, izboljšuje znanje in uporabo tujih jezikov ter IKT. Pogosto je mednarodno sodelovanje tudi orodje za dvig njihove motivacije za delo. Otroci, učenci in dijaki z izpostavljenostjo drugačnim kulturam in okolju postajajo bolj samozavestni in prilagodljivi, osmišljanje pridobljenih znanj veča njihovo željo in motivacijo za učenje. Z mednarodno vpetostjo

se krepi kakovost celotnih zavodov in njihova internacionalizacija ter gradi večja povezanost sodelavcev in vodstva pa tudi njihova odprtost v lokalno in širše okolje.

Erasmus+ pomembno prispeva k uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in je eden večjih gradnikov mednarodnega sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja v Evropi. Pomaga spodbujati sistemske pristope pri vključevanju inovativnih politik in pospeševanju novih praks, ki izboljšujejo kakovost izobraževanja.

Dodana vrednost Erasmus+ je prav komplementarnost aktivnosti, tako glede načina izvajanja kot področja dela. Te aktivnosti so lahko orodje za podporo nacionalni politiki oziroma omogočajo preizkušanje novih oblik in metod dela v slovenskem prostoru. Prav tako lahko določene nacionalne strategije (npr. določene vsebine državljanske vzgoje in medkulturno izobraževanje otrok, vključevanje drugih kultur, usposabljanje mladih na delovnem mestu ali v obliki prostovoljnega dela v tujini) izvajamo v medkulturnem okolju in jih tam tudi preverjamo. V mednarodnem okolju se lahko naše ideje širijo, hkrati pa pridobivamo nove. Prav te izkušnje in rezultati projektov lahko pozneje tvorno sodelujejo pri oblikovanju novih usmeritev in pri razvoju vzgojno-izobraževalnega polja v Sloveniji. Številni udeleženci so svoje slovenske izkušnje odnesli v tujino, nato pa v Slovenijo prinesli nove ideje, nova spoznanja in mednarodno širino.

Zato smo se v tej številki revije *Vodenje v vzgoji in izobraževanju* odločili obravnavati različne vidike učinkov mednarodnega sodelovanja na naše vzgojno-izobraževalne zavode in izobraževalni prostor.

Prispevek na temo evropskih politik, ki ga je pripravil Luka Živić, svetovalec za izobraževanje, mladino in šport pri Stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri EU, nudi širši pregled razvoja in vpliva Evropske unije na izobraževalne politike.

Sledi sklop prispevkov, kjer so raziskovalci analizirali učinke programa Erasmus+ z različnih vidikov. Dr. Mateja Brejc in dr. Mihaela Zavašnik analizirata Erasmus+ z vidika njegove vidnosti v šolski dokumentaciji, kot so letni delovni načrti, programi razvoja in samoevalvacijska poročila v zavodih za splošno šolsko izobraževanje. Dr. Jasna Mažgon je s sodelavkama (dr. Klaro Skubic Ermenc in mag. Tino Klarič) proučevala vpliv programa Erasmus+

na področje poklicnega in strokovnega izobraževanja. Dr. Fani Nolimal in Urška Šraj v svojem prispevku predstavita pregled ekosistema razvoja digitalnih kompetenc v programih Erasmus+ v Sloveniji, Ivana Majcen pa se osredotoča na prispevek Erasmus+ k večji inkluziji v vzgoji in izobraževanju.

Pomemben del številke predstavljajo tudi intervjuji z vodstvi štirih slovenskih vzgojno-izobraževalnih zavodov, ki so že leta močno vpeti v mednarodno okolje in ki programe EU uspešno umeščajo v svoje redno delo kot orodje za razvoj, dvig kakovosti pa tudi za motivacijo zaposlenih in otrok, učencev. Njihove izkušnje in pogledi pomembno prispevajo k prepoznavanju učinkov, izboljšav in sprememb, ki jih mednarodno sodelovanje vnaša v zavode. Kot pove ravnateljica OŠ Dobje Suzana Plemenitaš: »Cenimo naš šolski sistem (in ga hkrati kritično vrednotimo), hkrati pa v svoje delo vnašamo dobre prakse iz tujine (seveda v skladu s kulturo dela, zakonodajo, klimo družbe)«. Predvsem pa vsi poudarjajo pomen vloge ravnatelja, ki verjame v pomembnost mednarodnega sodelovanja in spodbuja ekipo. Učinkovito umeščanje mednarodnih projektov v redno delo zavoda in doseganje smiselnih in trajnih učinkov brez tega nista mogoča.

Dodaten pogled na nekoliko drugačno mednarodno prepletenost prinašata pogovor z mag. Anastazijo Avsec, direktorico Evropske šole v Frankfurtu, in njen pogled na delo ravnatelja v tako medkulturni instituciji. Publikacijo zaključujejo še kratka priporočila, kako začeti pripravo mednarodnega projekta, da bo dejansko temeljil na potrebah zavoda in prispeval k njegovemu razvoju ter h kakovosti dela.

Ker mednarodna vpetost nekaterim vzbuja skrb glede bega možganov iz Slovenije v tujino, naj zaključiva z besedami Iztoka Leskovarja, ravnatelja Strokovnega izobraževalnega centra Alme M. Karlin, ki v intervjuju izpostavlja: »Zelo pomemben vidik (mednarodnega sodelovanja, op. ur.) je tudi zavedanje, da živimo v prekrasni deželi z dobrimi ljudmi. Navdaja nas zadovoljstvo ob spoznanju, da smo lahko srečni, da smo rojeni tukaj in ta trenutek. Postanemo hvaležni za vse, kar nam ponujajo narava, domovina, prijatelji in družina.« Na ta prispevek mednarodnega sodelovanja h krepitvi lastnega zavedanja o kakovosti našega izobraževalnega sistema in kakovosti življenja v Sloveniji žal (pre)pogosto pozabljamo.

Dr. Alenka Flander, CMEPIUS in dr. Mihaela Zavašnik,
Zavod RS za šolstvo